

KPMG AS

P.O. Box 7000 Majorstuen
N-0306 Oslo

KPMG Huset – Sørkedalsveien 6
N-0369 Oslo

Telephone +47 21 09 21 09
Fax +47 22 60 96 01
www.kpmg.no
Enterprise NO 935 174 627 MVA

To Norsk RegnskapsStiftelse
v/ Harald Brandsås

Date 28. april 2004

From Stein Erik Lund, KPMG AS

cc Henning Aass, Ole Klette, Jan Aastveit og Atle Johnsen

Mor-datter fusjon

Innledning

Vi viser til tidligere forslag om endring/presisering av NRS 9 Fusjon i de tilfeller hvor både morselskapet og datterselskapet er et holdingselskap. I disse tilfellene er det aksjer som fusjoneres inn i morselskapet og ikke virksomheten i underliggende selskaper. Vi mener at måten fusjonsstandarden blir tolket på i slike tilfeller kan gi uheldige regnskapsmessige effekter. Eksempelvis kan det vises til en forhåndsuttalelse fra SKD hvor det foretas regnskapsmessige fortolkninger som etter vårt syn neppe er korrekt og som gir uheldige effekter. Vi vil forsøke å illustrere problemstillingen i dette notatet.

Fusjonsstandarden omhandler bruk av konsernkontinuitet og fusjon mellom morselskap og datterselskap i punkt 4.4. Ordlyden i fusjonsstandarden er generell på dette punkt, og de spesielle tilfellene hvor både morselskapet og datterselskaper er holdingselskaper er ikke spesielt regulert.

Vi oppfordrer derfor Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) til å avgi en fortolkningsuttalelse, eller på annen måte presiserer forståelsen av standarden, på dette området. Vi viser for øvrig til samtaler med Atle Johnsen om saken tidligere denne uken.

For å illustrere problemstillingen knyttet til fusjon mellom morselskap og datterselskap som begge er holdingselskaper har vi laget et eksempel.

Illustrerende eksempel

Mellomholding AS kjøper 100% av aksjene i Drift AS for 300 i år 1. Holding AS kjøper aksjene i Mellomholding AS for 400 i år 5. I år 10 fusjonerer Holding AS og Mellomholding AS. Konserngoodwill og merverdier i forbindelse med oppkjøpet er avskrevet på fusjonstidspunktet. Bokført egenkapital i Drift AS er 0 på fusjonstidspunktet (resultatene er løpende delt ut).

Regnskapene forut for fusjonen kan da illustreres slik:

Holding AS

Bokført verdi		Egenkapital	
aksjer i Mellomholding	400		400

↓
100%

Mellomholding AS

Bokført verdi		Egenkapital	
aksjer i Drift AS	300		300

↓
100%

Drift AS

Eiendeler	0	Egenkapital	0
-----------	---	-------------	---

Konsernregnskap Holding AS

Eiendeler	0	Egenkapital	0
-----------	---	-------------	---

Realitetene i vårt eksempel er at Holding AS har betalt 400 for aksjene i Drift AS. At det i forbindelse med kjøpet følger med et mellomliggende holdingselskap er kun en formalitet.

Ved en fusjonen mellom Holding AS og Mellomholding AS forsvinner det mellomliggende selskapet. Dette endrer imidlertid ikke den realitet at Holding AS har betalt 400 for aksjene i Drift AS. Realiteten ved fusjonen er at det er aksjene i Drift AS som fusjoneres inn i Holding AS.

Regnskapsmessig løsning

Ved en fusjon mellom Holding AS og Mellomholding AS i eksemplet ovenfor, blir spørsmålet hvilken verdi aksjene i Drift AS skal bokføres til i selskapsregnskapet til Holding AS.

Ved en streng fortolkning av ordlyden i fusjonsstandarder vil enkelte hevde at det er de underliggende konsernverdiene, null i vårt eksempel, som skal brukes som bokført verdi i selskapsregnskapet til Holding AS. Det vil si at den eneste eiendelen i regnskapet til Holding AS, som er aksjer i Drift AS, blir bokført til null.

Et annet utgangspunkt kan være at det er de 400 som står bokført i selskapsregnskapet til Holding AS (som bokført verdi på aksjene i Mellomholding AS) som skal videreføres også etter fusjonen. Forutsetningen er at verdien på aksjene er tilstede.

Mye taler for å kunne legge sistnevnte løsning til grunn. Realitetene er at Holding AS, i sitt selskapsregnskap, har en bokført verdi knyttet til aksjene i Drift AS på 400. At man fjerner et mellomliggende selskap er en formalitet og realiteten er fortsatt at Holding AS har betalt 400 for anskaffelsen av aksjene i Drift AS. Vurderingen av aksjeinvesteringen i selskapsregnskapet til Holding AS bør derfor ikke bli påvirket av en slik fusjon.

Hadde man utarbeidet et konsernregnskap for Holding AS og Mellomholding AS isolert sett (dvs. uten å konsolidere inn Drift AS), ville hele merverdien i dette konsernregnskapet vært knyttet til aksjeinvesteringen i Drift AS. Merverdier knyttet til aksjer skal som kjent ikke avskrives. Den bokførte merverdien vil derfor være til stede med mindre det oppstår et nedskrivningsbehov på aksjene. Konsernverdiene i et slikt tilfelle ville ha vært 400.

Vi mener derfor at det er riktig å legge 400 til grunn som bokført verdi i selskapsregnskapet til Holding AS ved en fusjon med Mellomholding AS i vårt eksempel.

Avslutning

Som det fremgår ovenfor er det uklart hvordan fusjonsstandarder skal forstås på dette området. Siden mange konserninterne omorganiseringer skjer ved mor-datterfusjoner hadde det etter vårt syn vært fordelaktig med en avklaring på forståelsen av fusjonsstandarder på dette området.

Norsk RegnskapsStiftelse

Pilestredet 75 D, Boks 5864 Majorstuen, N-0308 Oslo
Telefon +47 23 36 52 00 - Fax +47 22 69 05 55
E-mail: nrs@revisornett.no - Web: www.regnskapsstiftelsen.no

KPMG
v/Stein Erik Lund
Pb 700 Majorstuen
0306 OSLO

Oslo, 21. juli 2004

MOR-DATTER FUSJON

Vi viser til Deres henvendelse av 28. april 2004. Vi støtter synspunktet om at 400 skal legges til grunn som bokført verdi i selskapsregnskapet til Holding AS ved en fusjon med Mellomholding AS i Deres eksempel. Dette er etter vårt syn korrekt løsning etter fusjonsstandarden. NRS vil vurdere å foreslå tekstendringer i fusjonsstandarden for å klargjøre standardens innhold på dette punktet i forbindelse med at andre endringer i standarden vurderes sendt på høring i høst.

Med vennlig hilsen

Norsk RegnskapsStiftelse

Signe Raakanes

for: Idar Eikrem
Leder Fagorganet